

תיקון חלק ה

תקונא רביעאה

<p>בראשית תמן י"ש להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא (&) ובגין דתמן אוצר דאיהי יראת ה' מניה אתמלייא לצדיקיא ואינון דדחלין לקודשא בריך הוא ירתין? האי יש וערבוביא בישא לא הו דחלין לקודשא בריך הוא אלא בגין עותרא⁴³ והווי⁵ מנסין ליה כגוונא דא (&) היש ה' בקרבנו אם אין וכל אינון דמנסין לקודשא בריך הוא ודחלין ליה בעותרא ולא דחלין מניה בעניותא [קלט ע"ב] כמו בעותרא לאו אינון אלא ערבוביא בישא:</p>	<p>בראשית שם "יש". "להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא". ומשום ששם אוצר, שהיא יראת יהו"ה, ממנו מתמלא לצדיקים. ואותם שיראי הקדוש ברוך הוא, יורשים את ה"יש" הזה. ועירוב הרע לא היו יראים את הקדוש ברוך הוא, אלא בשביל העושר. והיו מנסים אותו, כדוגמא זה "היש יהו"ה בקרבנו אם אין". וכל אותם שמנסים את הקדוש ברוך הוא, ויראים אותו בעושר ולא יראים ממנו בעניות, כמו בעושר אינם אלא ערבוב רע.</p>
--	--

בראשית תמן יש כו' *לצדיקיא דאינון דחלין לקב"ה וירתינ כו' בגין עותרא והווי מנסין כו' - כצ"ל ~ ור"ל (במלת בראשית) ואוצרותיהם, שהוא יראת ה', כמ"ש (ישעיה לג ו) יראת ה' היא אוצרו. ואותו אוצר אמלא. **וירתינ האי יש**, ומרומז במלת בראשית דתמן יראת, לכן תמן יש, ומרומז להיפך. יראת יש, דלא דחלין רק בגין יש, כמו שמפרש והולך, והוא יראה רעה. וז"ש **וערבוביא כו'**, הן שאמרו במדבר, היש כו', והן כמו שמפרש והולך **וכל אינון כו'**, וע"ל ריש תיקון לג (&) ותיקון ל' (&): {קסו ע"א}

<p>דאית יראה ואית יראה אית אהבה ואית אהבה אית מאן דדחיל לקודשא בריך הוא בגין דייחון בנוי או דלא נחית לעניותא או דרחים ליה בגין דיהיב ליה עותרא ומנסי ליה כגון נעביד האי פקודא הכי ונחזי היש ה' בקרבנו ויהיב לן אנרא בגיניה אם אין דאי לא יהיב ליה אנרא בגיניה לא רחים ליה ולא יהיב צדקה ולא יעביד פקודא ומנסי לקודשא בריך הוא בכל פקודא ועובדא בודאי וקסו ע"א⁶ האי איהו מאלין ערבוביא בישא דאתמר בהון היש ה' בקרבנו אם אין:</p>	<p>שיש יראה ויש יראה. יש אהבה ויש אהבה. יש מי שירא מהקדוש ברוך הוא, כדי שיחיו@ את בניו, או שלא ירד לעניות. או שאוהב אותו, כדי שיתן לו עושר, ומנסה אותו כמו נעשה את המצוה הזו כך, ונראה "היש יהו"ה בקרבנו", ונותן לנו שכר בעבורה. "אם אין", שאם לא יתן לו שכר בשביל זה, אינו אוהב אותו ולא נותן לו צדקה ולא יעשה מצוה. ומנסים את הקדוש ברוך הוא בכל מצוה ומעשה, ודאי זהו מאותם העירבוב הרע, שנאמר בהם "היש יהו"ה בקרבנו אם אין".</p>
<p>אלא רחימו ודחילו דקודשא בריך הוא שלים בכל פקודא ופקודא דעביד בין דיהיב ליה אנרא בטיבו בין דלא יהיב ליה ובגין דא מני באורייתא (&) ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך ואוקמוהו קדמאין אם חביב עליך נפשך מממונך לכך</p>	<p>אלא אהבה ויראה של הקדוש ברוך הוא שלם בכל מצוה ומצוה שעושה, בין שיתן לו שכר בטוב, בין שלא נותן לו. ולכן צוה בתורה "ואהבת את יהו"ה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך", ופרשוהו הקדמונים (&) אם חביב עליך נפשך מממונך, לכך נאמר "בכל נפשך". ואם</p>

¹ נוסח הדרך אמת.

² "ואינון דחלין לקודשא בריך הוא ירתין" נמחק בנוסח רבינו, ובמקומו איתא "דאינון דחלין לקב"ה וירתינ".

³ וכל אינון @7@סמנסין לקב"ה בעותרא (נוסף דפ"א ונמחק בדרך אמת ובנוסח רבינו).

⁴ \$מוסד

⁵ הו (נוסח דפ"א).

⁶ בדפ"ו איתא קסג ע"א.

תיקו"ז חלק ה

<p>נאמר בכל נפשך ואם חביב עליך ממונך מנפשך לכך נאמר בכל מאדך דאית בר נש דצלי ואזיל בכל פקודין דלא יהיב עלייהו אנרא ואם הוה? יהיב אנרא עלייהו לא הוה עביד לון דודאי סגיאין אינון מבני נשא דאינון עתירין בעותרא סגיא ואינון חביבין עותרא דלהון יתיר מנשמתא דלהון דעותרא דנפשא איהו פקודין טבין בעלמא דאתי ועותרא דגופא ממונא ועדונא בעלמא דין:</p>	<p>חביב עליך ממונך מנפשך, לכך נאמר "בכל מאדך". שיש אדם שמתפלל והולך בכל המצוות שלא נותן עליהם שכר, ואם היה נותן שכר עליהם, לא היה עושה אותם. שודאי רבים הם בני האדם שעשירים בעושר רב והם מחבבים את עושרם יותר מנשמתם. שיעושר של הנפש היא מצוות טובות בעולם הבא, ועושר של הגוף ממון ועדון בעולם הזה.</p>
--	---

*לכך נא' בכל מאדך דאית ב"נ דאזיל בכל פקודין וצלי דיהיב לן אנרא ואי לא יהיב אנרא עלייהו לא הוה כו' - כצ"ל: דודאי סגיאין כו' - מפרש והולך דל"ת האיך אפשר שיהא חביב ממונא מנפשא, לכך התחיל ואמר, דאית ב"נ דאזיל בכל פקודין כו', דעותרא דנפשא איהו פקודין כו', ועותרא כו', ואינון דמחבבין ממונא מנפשא כו':

<p>ואינון דמחבבין ממונא מנפשא אם הוה יהיבין ליה כל אורייתא במאה זוזי לא הוה יהיבין להו בגינה בגין דממונא חביב עלייהו מנפשא ומה דדחיל ורחים ליה לאו איהו אלא בגין ממונא האי דשוי ממונא עקרא ואורייתא דרחים קודשא בריך הוא טפל האי רחימו ודחילו לא חשיב ליה קודשא בריך הוא אלא עקרא דרחימו ודחילו דקודשא בריך הוא דאף על גב דאיהו רחים ממוניה מנפשיה דרחים ליה בממוניה במה דאיהו חשיב עליה ולא בטפל דיליה לכך נאמר בכל מאדך וכן⁸ מאן דחשיב נפשיה ממוניה⁹ והוה יהיב כל ממונא דעלמא ולא הוה נזיק אפילו באבר זעירא דאית ביה לכך נאמר בכל נפשך במאי דרחים ליה:</p>	<p>ואתם שמחבבים ממון [יותר] מהנפש, אם היו נותנים לו כל התורה תמורת מאה זוזים, לא היו נותנים אותם בשבילה, משום שהממון חביב עליהם מהנפש. ומה שירא ואוהב אותו, אינו אלא בשביל הממון הזה, ששם את הממון עיקר והתורה שאוהב הקדוש ברוך הוא טפל. האהבה והיראה הזו לא חשובה הקדוש ברוך הוא, אלא העיקר של האהבה והיראה של הקדוש ברוך הוא, שאף על גב שהוא אוהב ממונו מנפשו, שיאהב אותו בממונו במה שהוא חשוב עליו ולא בטפל שלו, לכך נאמר "בכל מאדך", וכן מי שמחשיב נפשו מממונו, והיה נותן כל הממון שבעולם, ולא היה נזק, אפילו באבר קטן שיש בו, לכך נאמר בכל נפשך, במה שאוהב לו.</p>
--	---

*וכן אית מאן דחשיב נפשא ממונא והוה כו' כצ"ל - ומפרש נפשך כאן לגוף. וכן יש להיפך, דאית דחביב ליה ממונא מגופא, וכן בנפשך הנשמה, יש לפרש ג"כ בהיפך, דחביב ליה נפשא ממונא, שעושה הכל בשביל שכר עוה"ב, אלא שלא פירש רק ראשי דברים, שאין מצויין. אבל אינון תרין, נפשא יותר ממונא הוא מצוי, וכן ממונא מגופא הוא ברוב העולם, וכמעט בכלו. וז"ש וכן אית מאן כו':

⁷ "לצלי ואזיל בכל פקודין דלא יהיב עלייהו אנרא ואם הוה" נמחק בנוסח רבינו, ובמקומו איתא "דאזיל בכל פקודין וללי דיהיב לן אנרא ואי לא". אַמסטרדם

⁸ אית (נוסף בנוסח רבינו).

⁹ "נפשיה ממוניה" נמחק בנוסח, רבינו, ובמקומו איתא "נפשא ממונא".